

РЕШЕНИЕ

№ 5166

гр. Пловдив, 20.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЛОВДИВ, V ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Дафина Н. Арабаджиева

при участието на секретаря Габриела Пл. Йорданова като разгледа докладваното от Дафина Н. Арабаджиева Гражданско дело № 20235330110182 по описа за 2023 година

Предмет на производството са предявени от К. Д. Д., ЕГН *****, с адрес: гр. П., ул. “****” № * ет. *, оф. * против „А 1 България” ЕАД, вписано в Търговския регистър с ЕИК 131468980, със седалище и адрес на управление: София, ул.”Кукуш” № 1 обективно съединени иски с правно основание чл. 124 ГПК във вр. с чл. 26, ал.1 пр. 1 –во ЗЗД във вр. с чл. 143, ал.1 и ал.2, т.2, т. 13 и т. 19 ЗЗП за прогласяване на нищожността на клаузата на чл. 8 от Договор за мобилни услуги № **** от **** г., чийто срок на действие е удължен с Анекс от **** г., която клауза е включена и в т. 23.2. от Общите условия за мобилни услуги на мобилния оператор, като индексацията на месечния абонамент е извършена, съгласно уведомления за изменение от **** г. и от **** г., както и иск с правно основание чл. 55, ал.1, пр. 1-во ЗЗД за осъждане на ответника да заплати на ищеца следните суми, а именно: сумата от 6,24 лв., представляваща 12 месечни вноски по 0,52лв. за всяка една от тях - разликата между заплатената месечна сума 16,51лв. и договорения месечен абонамент в размер на 15,99лв., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба - 11.07.2023 г. до окончателното изплащане на същата, която сума ищецът е заплатил на ответника без основание, във връзка с приложена неравноправна клауза за индексация на месечната абонаментна такса за периода от месец март ** г. до месец февруари **** г., включително и сумата от 12,22 лв., представляваща 4 месечни вноски по 3,05 лв. за всяка една от тях - разликата между заплатената сума 19,04лв. и договорения месечен абонамент в размер на 15,99лв., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 11.07.2023 г. до окончателното изплащане на същата, която сума ищецът е заплатил на

ответника без основание, във връзка с приложена неравноправна клауза за индексация на месечната абонаментна такса за периода от месец март **** г. до месец юни **** г., включително.

Ищецът сочи, че е сключил с ответника Договор за мобилни услуги № **** от **** г. и Анекс към него от **** г.

Съгласно така сключения между ищеца и мобилния оператор Договор, същият е за срок от * години, считано от датата на неговото подписване, като в последствие е удължен с анекс до **** г.

В така сключения договор за мобилни услуги е уговорена месечна абонаментна такса в размер на 15,99лв. с включен ДДС за целия срок на ползване на услугата. Съгласно чл. 3.9. от подписания на **** г. Анекс към Договора за мобилна услуга, всички условия на договора остават същите. С така подписаният анекс единствено се увеличава срока на действие на договора с още * години — до **** г., както е посочено в чл. 3.2 от Анекса.

Ищецът твърди, че на **** г., по време на действие на договора за мобилна услуга, получил SMS от оператора, който гласял, че „през първото тримесечие на **** г. предстои индексация на месечните абонаменти такси за ползваните услуги“. Имало посочен линк за допълнителна информация. В посочения линк се съдържало уведомление от страна на оператора, че операторът възнамерява едностранно да индексира месечните абонаменти на всички потребители по следния начин:

„На **** година А1 България предприе комуникационна кампания относно индексация на месечните абонаментни такси по договорите за ползване на телекомуникационни услуги, за която уведомихме Комисия за защита на потребителите (КЗП) на **** г.Промяната на месечните такси включва средногодишния индекс на потребителските цени за предходната и тази година (прогнозно около 4,1 %)“. В интерес на потребителите сме решили индексацията с индекса за *** година да бъде реално отразен в месечните сметки на абонатите през първото тримесечие на **** година, заедно с индексацията за *** г. По този начин ще бъде избегнато неудобството от две последващи промени в сметките. Друго предимство на този подход е, че месечните абонаментни такси ще бъдат индексирани на по-ниска база спрямо индексацията в две различни години и съответно крайното увеличение ще бъде по-малко за клиентите. (Моля, вижте таблицата в края на документа с прогнозното увеличение, ако сумарният средногодишен индекс за *** и *** година е 4,1%)...Клаузата за индексация на месечните сметки е част от договорите и/или съответно приложимите към тях Общи условия на всички клиенти и не представлява едностранна промяна на договорните отношения.“

В резултат на това, на **** г. ищецът получил Фактура № ***** , с която месечната му такса била увеличена от 15,99лв. на 16,51лв. с включен ДДС. От този момент започнал да заплаща ежемесечно увеличения размер на месечната абонаментна такса, което увеличение било в резултат на едностранните действия на оператора, съобразно полученото текстово съобщение от **** г.

На **** г. ищецът получил нов SMS от оператора, който гласял следното „от март *** г. ще индексирате месечните такси на част от клиентите. Потребителите на социални планове и с такси до 7лв. няма да имат увеличение на цените. Абонатите с такси от 7лв. до 25лв. ще бъдат индексирани с 15,3 % (средногодишен индекс на потребителските цени за ***г. на НСИ), а с такси над 25лв. с 2лв. за всяка услуга. Цените са с ДДС, като отново е посочен линк за повече информация.

В посочения линк съдържа становището на оператора, в което се съдържат и въпроси и отговори. Операторът дава отговор на въпроса защо се налага да индексирате цените. В отговор абонатите получават следното: „абонатите, чиито месечни такси ще се променят, искаме да обясним индексацията в по- широк контекст, който включва цялостната икономическа обстановка, увеличението на нашите разходи и добавената стойност на услугите ни. С развитието на технологиите добавената стойност на телекомуникационните услуги непрекъснато расте, докато цената им намалява на фона на всеобщото увеличение. Според официалните данни на НСИ за изменението на цените в потребителската кошница тези на мобилните и фиксирани услуги не само не са се увеличили, а са намалели съответно с -3,2% през *** г. и - 0,5% през **** г. въпреки покачващата се инфлация. Това означава, че за разлика от електроенергията или горивата например, за по-ниска месечна такса получавате много повече - минути, мегабайти, скорост, допълнителни дигитални услуги.“

Ищецът не приема изложеното от мобилния оператор обяснение, като посочва, че не настъпва никаква друга промяна в договорите и условията на ползване на услугата, освен увеличената месечна абонаментна такса. Потребителите не получават добавена стойност към услугите, които използват. В процесния случай ищецът твърди, че като потребител получил единствено увеличение на цената с още 15,3 %. В резултат на това, на *** г. му беше издадена Фактура № ***** , съгласно която месечната му абонаментна такса била увеличена с въпросните 15,3 % и достигнала сумата от 19,04лв. с включен ДДС. Увеличената месечна абонаментна такса ищецът продължава да заплащам и към настоящият момент.

Ищецът посочва, че ответното дружество извършва описаните индексации в цената на месечната абонаментна такса на основание своите общи условия, както и на основание на включената във всички договори за мобилни УСЛУГИ неравноправна клауза по смисъла на ЗЗП на чл. 8 от Договора -, ДРУГИ: А1 има право да променя МАТ веднъж годишно (но не по-рано от 3 месеца от датата на влизане в сила на Договора по отношение на Услугите в това приложение), като я индексира с обявения от НСИ средногодишен индекс на потребителските цени за предходната година (Средногодишни ИПЦ, предходната година = 100), ако същият е равен или по-голям от 1%>. Индексираната МАТ е основа за извършване на индексация през следваща година. Информация за индексираната такса се включва в първата месечна фактура на Абоната след извършване на индексирането.“

Ищецът счита, че клаузата на чл. 8 от Договора за мобилни услуги, на която се позовава ответника за обосноваване на промяната на размера на месечната абонаментна такса, е неравноправна, тъй като не е индивидуално договорена и предвижда единствено увеличение

на цената при инфлация, но не и нейното намаляване, като по този начин не брани интересите на потребителите.

Посочената клауза в договора е неравноправна на първо място защото, тя очевидно не е индивидуално уговорена, тъй като операторът сам признава, че увеличава цената на всички свои потребители.

Предвид изложеното счита, че така уговорената клауза следва да попадне в приложното поле на чл. 143, ал. 1 от ЗЗП, като бъде приета за такава, водеща до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя. Процесната клауза не предвижда равностойност на престациите, като нейната функция е единствено да увреди интересите на потребителя за сметка на търговеца.

На следващо място посочва, че клаузата е неравноправна и на основание чл. 143, ал. 2, т. 3 от ЗЗП, тъй като приложението на процесната клауза е поставено единствено под контрола на оператора, а за потребителя няма уредено реципрочно право, нито има възможност да повлияе или да предотврати настъпването на съответните правни последици, които са неизгодни за него.

На следващо място твърди, че посочената клауза е неравноправна на основание чл. 143, ал. 2, т. 13 от ЗЗП, тъй като същата дава право на търговеца или доставчика да увеличава цената, без потребителят да има право в тези случаи да се откаже от договора.

В процесния случай увеличението от 15,3 % се явява значително в сравнение с цената, уговорена при сключването на договора. Въпреки това с извършената индексация, операторът не е предоставил право на потребителя да се откаже от договора. Това категорично го поставя в неравностойно положение спрямо оператора, което води до нищожност на посочената клауза.

На следващо място, клаузата се твърди, че е неравноправна на основание чл. 143, ал. 2, т. 19 от ЗЗП. Към момента на сключването на договора за мобилна услуга, потребителят не е в състояние да разбере какъв е икономическия ефект на договора, който сключва. Конкретно, потребителят не би могъл да знае каква абонаментна такса би му се определила като дължима с настъпването на следващата календарна година, още повече, че самият той не би могъл да повлияе на настъпването на това изменение в договора. Това поставя потребителя в очевидно неизгодна и неравностойна позиция, тъй като той е сключил договор при определени условия, които по независещи от него причини биха могли да се променят.

Твърди се, че първата индексация е извършена на основание неравноправна клауза, както и че фактът, че операторът е пропуснал срока да индексира цената за *** г. в началото на *** г., не му дава правото да приложи индексацията заедно с тази за *** г. Посочва се, че такава уговорка няма нито в договора, нито в общите условия на оператора, поради което така извършената индексация се явява изцяло незаконосъобразна, в противоречие с договора за мобилна услуга, както и със самите общи условия на оператора. Счита, че така извършената първоначална индексация е незаконосъобразна и не може да породи правно действие.

По отношение на втората гореописана индексация на месечната абонаментна такса, за което е уведомен на **** г. се твърди, че операторът отново е нарушил от клаузата и общите условия, които сам е инкорпорира в договорите за мобилни услуги. Твърди се, че начинът, по който са индексирани цените е напълно дискриминационен. Операторът е решил да увеличи цените на потребителите с месечна такса в диапазона от 7 до 25 лв. с 15,3 %, а на потребителите с месечно такси над 25 лв. с 2 лв. за всяка услуга, което ги поставя в по – неизгодно положение спрямо останалите.

Твърди се, че е налице нелоялна търговска практика по смисъла на Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 година относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, Директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета. Твърди се също нищожност освен поради липса на съгласие и неравноправни клаузи, така също нищожност поради противоречие със закона и по — специално противоречие с нормата на чл. 20а от ЗЗД.

На основание подробно изложените доводи се моли предявените искиове да се уважат. Претендират се разноски.

Ответникът оспорва предявените искиове като неоснователни по подробно изложени в отговора съображения.

Ответникът не оспорва наличие на договорни отношения между „А 1 България“ ЕАД, в качеството му на Оператор и К. Д. Д. с ЕГН *****, в качеството му на Потребител (Абонат) относно електронно-съобщителни услуги, предоставяни въз основа на Договор № **** г., ведно с приложения към него, който е удължен с анекс от **** г. (Договора). Наличие на заплащани суми по този договор от страна на К. Д. Д. на база издавани фактури за периода от март *** г. до юни *** г. включително. Наличие на индексация на месечната абонаментна такса (МАТ) по Договора през март *** г. и през март *** г. на основание чл. 8 от Приложение № * към Договора и т. 23.2. от ОУ.

На първо място посочва, че твърденията на ищеца, относно индексацията на МАТ през *** г. не отговарят на истината. Твърди се, че индексацията тогава е извършена като е взет предвид средногодишният индекс на потребителските цени на НСИ само за предходната *** г., а не, както се твърди в исковата молба – за *** г. и *** г.

Действително, първоначалното намерение на А 1 България е било такова, но след становище от страна на КЗП, в което е посочено, че не може да се извършва индексация за 2 години, дружеството се съобразило и извършената индексация е само с индекса за предходната година, който е 3,3% според данните на НСИ.

Относно индексацията на МАТ, извършена през март **** г., се сочи, че същата е извършена, като е взет предвид средногодишният индекс на потребителските цени на НСИ за предходната **** г., който е 15,3%.

Оспорва твърденията, че клаузата, на основание, на която, са извършени двете индексации,

е нищожна.

Твърди се, че и двете индексации са предвидени в Договора, сключен между страните: чл. 8 от Приложение № 1 към него гласи „А1 България има право да променя МАТ веднъж годишно (но не по-рано от * месеца от датата на влизане в сила на договора и/или приложението за услуги), като я индексира с обявления от НСИ средногодишен индекс на потребителските цени за предходната година (Средногодишни ИПЦ, предходната година = 100), ако същият е равен или по-голям от 1%. Индексираната МАТ е основа за извършване на индексация през следваща година. Информация за индексираната такса се включва в първата месечна фактура на абоната след извършване на индексирането.“

Твърди се, че наличието на клаузи за индексиране на цените на услуги или стоки в общи условия и/или в договори на търговци е практика, съществуваща във всички сектори в областта на услугите и доставките, която отразява и отчита динамичната икономическа обстановка. Според ответника, наличието на такива клаузи само по себе си не води до тяхната неравноправност, особено когато същите са ясно и прозрачно определени.

В тази връзка се цитира и разпоредбата на чл. 144, ал. 4 от Закона за защита на потребителите (ЗЗП), като се сочи, че клаузата на А1 отговаря на законовите изисквания, тъй като ясно посочва методът на промяна с индекс на инфлация, който се определя и публикува от държавен орган, в рамките на неговите правомощия.

Ответникът посочва, че в цитираната клауза за индексация липсва икономическа, математическа или друг вид сложност, по която да се определя индекса, че да са необходими специални знания и/или умения на потребителите, което би ги поставило в затруднено положение да установят с какъв процент ще бъде увеличена месечната им сметка.

Сочи, че средногодишният индекс на потребителските цени на НСИ за предходната година е число публично оповестявано, и ясно за възприемане от потребителя, без да се налага да се извършват сложни пресмятания от страна на абоната. Освен, че се публикува на страницата на НСИ, размерът на този индекс е посочен на страницата на А1, в текста на първите издавани след индексацията фактури на абонатите, както и в изпратените до абонатите кратки текстови съобщения.

Твърди се, че с визирания индекс А1 гарантира не само яснота и прозрачност, но и спазването на законовите изисквания за създаване на ясен и подробен метод на изчисляване.

Ответникът посочва, че клаузата за индексация е коректно приложена от него през *** г. и *** г., като тези процеси, както и общите условия се сочи, че са били проверени и проследени от държавните регулаторни органи – КРС и КЗП. Твърди се, че така извършените индексации не представляват едностранна промяна на договорите, тъй като от една страна клаузата се съдържа в договорите и в приложимите ОУ /т.е не се прилага чл.230, ал. 2 и ал. 3 и не се дава право на абонатите да прекратят договорите, тъй като не е налице едностранна промяна на договора от страна на оператора/, а от друга, реферира към ясен и леснодостъпен ценови индекс, приеман и публикуван от национален орган.

По отношение индексирането на МАТ се сочи, че е налице и европейска съдебна практика,

съгласно която включването на клауза за индексирание на месечните такси и самото индексирание на база тези клаузи, не представлява едностранно изменение на договорите с потребителите (Решение от 26.11.2015 г. на Съда на ЕС по дело № С-326/14).

Оспорва твърденията за дискриминация, като сочи, че търговското решение е с оглед клиентски ориентираната политика на дружеството, като всички индексирани МАТ са увеличени с не - повече от 3,00 лв.

Относно твърденията за нелоялна търговска практика, се сочи, че няма доказателства за такава, а напротив - налице е и европейска съдебна практика в обратната посока.

Относно особеното искане за преюдициално запитване до Съда на ЕС, счита, че такова не е необходимо.

Във връзка с всичко гореизложено, моли съда да отхвърли така предявения иск като недоказан и неоснователен.

Съдът, след като обсъди събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, и с оглед изявленията на страните, намира следното от фактическа и правна страна:

Предмет на производството са предявени обективно съединени иски с правно основание чл. 124 ГПК във вр. с чл. 26, ал.1 пр. 1 –во ЗЗД във вр. с чл. 143, ал.1 и ал.2, т.2, т. 13 и т. 19 ЗЗП и чл. 55, ал.1, пр. 1-во ЗЗД.

За да се уважи установителният иск с правно основание чл. 124, ал. 1 ГПК ищецът следва да докаже наличието на правоотношение по договор за мобилни услуги, в който е установено правото за промяна на МАТ, както и наличието на сочените от ищеца основания за нищожност на клаузата, уреждаща правото на промяна на МАТ.

Ответната страна следва да установи направените в отговора възражения, в т.ч., че е налице яснота и прозрачност, коректното прилагане на клаузата за индексация на МАТ, прилагане на еднакво третиране на потребителите и др.

По осъдителния иск с правно основание чл. 55 ЗЗД, ищецът следва да установи, че е заплатил претендираните за връщане суми, а ответникът следва да установи, че е налице основание за задържане на тези суми.

Съдът е отделил, като безспорни следните обстоятелства, а именно: наличие на договорни отношения между „А 1 България“ ЕАД, в качеството му на Оператор и К. Д. Д. с ЕГН *****, в качеството му на Потребител (Абонат) относно електронно-съобщителни услуги, предоставяни въз основа на Договор № **** г., ведно с приложения към него, който е удължен с анекс от **** г. (Договора). Наличие на заплащани суми по този договор от страна на К. Д. Д. на база издавани фактури за периода от март *** г. до юни *** г. включително. Наличие на индексация на месечната абонаментна такса (МАТ) по Договора през март *** г. и през март *** г. на основание чл. 8 от Приложение № 1 към Договора и т. 23.2. от ОУ в сочените в отговора на исковата молба и в исковата молба размери.

Не се оспорва наличието на договорни отношения между страните, като от приетите по

делото като писмени доказателства анекси и приложения се установява, че в чл. 8 от Приложение № * към Договор № ****, подписано на **** г. от ответника в качеството на оператор и ищеца като абонат, е предвидено право на ищеца да променя МАТ (месечните абонаментни такси) веднъж годишно (но не по –рано от * месеца от датата на влизане в сила на Договора по отношение на услугите в това Приложение), като я индексира с обявения от НСИ средногодишен индекс на потребителските цени за предходната година (Средногодишни ИПЦ, предходна година =100), ако същият е равен или по – голям от 1%. Индексираната МАТ е основа за извършване на индексация през следващата година. Информация за индексираната такса се включва в първата месечна фактура на Абоната след извършване на индексирането.

Съгласно подписаното на **** г. Приложение № 1 към договора МАТ е в размер от 15,99 лв. Срокът на договора е до ***** г., като с Анекс от ***** г. е продължен до ***** г.

Не се оспорва и от приетата на хартиен носител електронна кореспонденция се установява, че на ***** г. на абоната е изпратено от ответника съобщение в което е изписано следното: „Уважаеми клиенти, през първото тримесечие на **** г. предстои индексиране на месечните абонаментни такси за ползваните услуги. За повече информация *****“. При отваряне на посочения линк се отваря страница, в която е отразено, че А1 България ще индексира месечните абонаментни такси с индекса на потребителските цени за *** г., който 3,3 % според данните на НСИ. Индексацията ще бъде отразена ефективно от месец март **** г.

В своя позиция ответникът е посочил, че в интерес на потребителите е решено индексацията с индекса за *** г. да бъде реално отразен в месечните сметки през първото тримесечие на *** г., заедно с индексацията за *** г., като по този начин ще се избегне неудобството от две последващи промени в сметките. Посочва се, че се планира двата индекса да се сумират и да се приложат наведнъж. Даден е пример за размер на увеличението на месечна абонаментна такса след индексацията ѝ с прогнозна стойност от 4,1 %.

На **** г. ответникът е изпратил съобщение до абонатите, което гласи: „От март **** г. ще индексираме месечните такси на част от клиентите. Потребителите на социални планове и с такси до 7 лв. няма да имат увеличение на цените. Абонатите с такси от 7 до 25 лв. ще бъдат индексирани с 15,3 % (средногодишен индекс на потребителските цени за **** г. на НСИ), а с такси над 25 лв. с 2 лв. за всяка услуга. Цените са с ДДС. *****“. Публикувано е в страницата становището на ответника относно обстоятелствата наложили използвания подход при промяна на цените.

Видно от приетите по делото като писмени доказателства фактури промяната в МАТ е отразена в издадената на **** г. фактура, като месечната такса е в размер на 16,51 лв., вместо договорените 15,99 лв. В периода от месец март *** г. до месец февруари **** г. месечната абонаментна такса е в новия размер от 16,51 лв., като не се оспорва, че дължимите по фактурите суми, включително и МАТ са платени, от което следва, че разликата между договорената първоначална такса от 15,99 лв. и увеличената и платена

такава от 16,51 лв. общо за процесния период е в размер от 6, 24 лв.

В приетата като писмено доказателство фактура от **** г. е отразена промяна в размера на МАТ, като същата е в размер на 19,04 лв. с ДДС, от което следва, че разликата с първоначално договорената МАТ е в размер на 3,05 лв. В периода от месец март *** г. до месец юни **** г. месечната абонаментна такса е в новия размер от 19,04 лв., като не се оспорва, че дължимите по фактурите суми, включително и МАТ са платени, от което следва, че разликата между договорената първоначална такса от 15,99 лв. и увеличената и платена такава от 19,04 лв. общо за процесния период е в размер от 12,20 лв.

На първо място следва да се разгледат възраженията на ищеца, касаещи недействителност на клаузата на чл. 8 от договора, както и идентичната такава в чл. 23.2 от Общите условия.

Съгласно чл. 20 от Директива 2002/21/ЕО [на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 година относно общата регулаторна рамка за електронните съобщителни мрежи и услуги (Рамкова директива) (ОВ L 108, стр. 33; Специално издание на български език, глава 13, том 35, стр. 195] („Рамкова директива“) Държавите членки гарантират, че при абонирането за услуги, които предоставят свързване към обществена съобщителна мрежа и/или обществено достъпни електронни съобщителни услуги, потребителите и други крайни ползватели, които заявят това, имат право да сключат договор с предприятието или предприятията, които предоставят такива свързвания и/или услуги. Договорът посочва в ясна, изчерпателна и лесно достъпна форма най-малког) подробности за цените и тарифите, средствата за получаване на актуална информация за всички приложими тарифи и такси за поддръжка, предлаганите начини на плащане и всички разлики в разходите, произтичащи от различните начини на плащане;[...] 2. Държавите членки гарантират, че абонатите имат право да прекратят договорите едностранно и без неустойки при получаване на предизвестие за изменения в договорните условия, предложени от предприятията, предоставящи електронни съобщителни мрежи и/или услуги. Абонатите получават подходящо предизвестие със срок не по-кратък от един месец преди извършването на промените и същевременно са информирани за правото си да прекратят своите договори без неустойки, ако не приемат новите условия. Държавите членки гарантират, че националните регулаторни органи са в състояние да определят формата на тези предизвестия“.

Съгласно член 21, параграф 1 от същата директива: „Държавите членки гарантират, че националните регулаторни органи са в състояние да задължат предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или обществено достъпни електронни съобщителни услуги, да публикуват прозрачна, сравнима, уместна и актуална информация за приложимите цени и тарифи, за всички такси за прекратяване на договора и информация за стандартните условия по отношение на достъпа и използването на услуги, предоставяни от тях на крайни ползватели и потребители в съответствие с приложение II. Такава информация се публикува в ясна, разбираема и лесно достъпна форма. Националните регулаторни органи може да определят допълнителни изисквания по отношение на формата, под която трябва да се публикува тази информация“.

В Решение на СЕС от 26.11.2015 г. по дело С – 326/14 е прието, че Член 20, параграф 2 от Директива 2002/22ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 година относно универсалната услуга и правата на потребителите във връзка с електронните съобщителни мрежи и услуги (Директива за универсалната услуга), изменена с Директива 2009/136/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г., следва да се тълкува в смисъл, че изменения в тарифите за предоставянето на услуги, свързани с електронните съобщителни мрежи и услуги — когато тези изменения са въведени в изпълнение на клауза за актуализация на тарифите, съдържащи се в общите договорни условия, прилагани от предприятие, предоставящо тези услуги, при положение че посочената клауза предвижда, че тази актуализация е функция на обективен индекс на потребителските цени, определян от публична институция — не съставляват „изменения в договорните условия“ по смисъла на тази разпоредба, която предоставя на абоната правото да прекрати едностранно договора си без заплащането на неустойки.“

Така цитираното решение обаче разглежда клауза в договор с потребители, която предвижда освен увеличаване, така и намаляване на цените. Предмет на делото са клаузи в договорните отношения на А1 Telekom Austria - доставчик на далекосъобщителни услуги в Австрия, който използва общи договорни условия в отношенията си с потребителите, предвиждаща че „[a]ко в тарифните разпоредби или в конкретно споразумение е посочено, че“ „А1 [Telekom Austria] има право да увеличава тарифите за следващата календарна година в съответствие с повишаването на годишния индекс на потребителските цени“, в същото време то е „длъжно да отрази в цените всяко понижение на този индекс, като съответно ги намали. А1 [Telekom Austria] уведомява писмено клиентите за извършената актуализация“.

Съгласно чл. 143, ал.2, т. 3 ЗЗП неправомерно е клаузата, която поставя изпълнението на задълженията на търговеца или доставчика в зависимост от условие, чието изпълнение зависи единствено от неговата воля. Оспорената клауза, предвиждаща промяна на МАТ въз основа на обективен критерий – промяна в средногодишния индекс на потребителските цени, обявен от НСИ, не представлява условие, чието изпълнение зависи единствено от неговата воля, поради и което възражението на ищеца за нищожност на клаузата на това основание е неоснователно.

Съгласно чл. 143, ал.2, т. 13 ЗЗП неправомерно е клаузата, която предвижда цената да се определя при получаването на стоката или предоставянето на услугата или дава право на търговеца или доставчика да увеличава цената, без потребителят да има право в тези случаи да се откаже от договора, ако окончателно определената цена е значително завишена в сравнение с цената, уговорена при сключването на договора, а в т. 19 е предвидено, че неправомерно е клаузата, която

не позволява на потребителя да прецени икономическите последици от сключването на договора.

С оглед гореизложеното и предвид съдържанието на клаузата съдът счита, че същата е неправомерна на основание чл. 143, ал.1 и на основание чл. 143, ал.2, т. 13 ЗЗП.

Според чл. 143, ал. 1 ЗЗП не отговаря на изискването за добросъвестност клауза която води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца и потребителя. Клауза, при която е предвидено единствено възможност за нарастване на цената на финансовата услуга, без да включва възможността за намаляване на същата, би могла да доведе до значително неравновесие между правата на потребителя и тези на търговеца.

При силни инфлационни процеси индекса на потребителските цени би могъл да нарасне значително, с което да се увеличи значително и цената на услугата по сключения договор за мобилни услуги и дължимата от потребителя МАТ. Ако тази цена бъде запазена при последващо намаляване на цените, то това би довело до несправедливо обогатяване на търговеца за сметка на потребителя.

Горепосоченото становище изразено последователно в практиката на ВКС, която касае сключени договори за кредит, но доколкото съдържанието на оспорените клаузи е аналогично е приложима и към настоящия казус. В този смисъл са Решение № 95/13.09.2016 г. по т. д. № 240/2015 г. на ВКС, II т. о., Решение № 236 от 20.12.2016 г. по т. д. № 3082/2015 г. на ВКС, ТК, Решение № 236 от 20.12.2016 г. по т. д. № 3082/2015 г. на ВКС, ТК и др.

Действително със Заповед № 684/23.12.2021 г. КЗП е забранило на търговеца А 1 България ЕАД при упражняване на своята дейност да използва нелоялна търговска практика по смисъла на чл. 68 г), ал. 1 от ЗЗП, а именно: да индексира цените по ред, който не е предвиден в сключените между него и потребителите договори, като е разгледан случая, в който ответникът е индексирал размерите на МАТ, като е индексирал цената със средногодишния индекс за две години назад.

В мотивите на заповедта и КЗП е обсъждал въпросът за увеличението на цената на предоставената услуга, без да се предвиди възможност за потребителя да прекрати договора във връзка с извода си за наличие на нелоялна търговска практика. В заповедта е посочено, че Операторът индексира цената на месечната такса в нарушение на клаузите на договора, без да предоставя право на потребителя да прекрати срочния договор без неустойки в случай, че потребителят не е съгласен с новия размер на месечната такса. Изразено е следното становище, а именно: **„Чрез тези недобросъвестни действия операторът би могъл да повлияе върху търговското решение на потребителя, тъй като последният ще трябва да избира дали да продължи да изпълнява договора, да заплаща по-висока месечна такса или да прекрати срочния договор и да заплати неустойка.** В крайна сметка, която и от двете възможности да избере потребителят, неговите икономически интереси в случая ще бъдат съществено увредени, а операторът ще се облагодетелства от собственото си неправомерно поведение“.

Горезложените изводи се подкрепят и от обстоятелството, че цената на МАТ е значително завишена през *** г. в сравнение с *** г., като следва да се има предвид и обстоятелството, че цитираното решене на СЕС е постановено през *** г. при различни икономически условия.

В случая не намира приложение изключението по чл. 144, ал. 4 ЗЗП, доколкото съдът

установява, че клаузата, предвиждаща само увеличаване, но не и намаляване на МАТ е неравнопоставена по смисъла на общото основание на чл.143, ал.1 ЗЗП, тъй като не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя. Изключението по чл. 144, ал. 4 ЗЗП би било приложимо в случай, че в клаузата е съобразена с останалите императивни законови разпоредби, като предвижда както увеличаване, така и намаляване на цената на МАТ, както и съответно условия, при които потребителят би могъл да се откаже от договора, поради факта, че увеличението е в прекомерно голям размер.

Предвид гореизложеното съдът счита, че по делото при разпределената доказателствена тежест за това се установи основателността на предявения установителен иск, като оспорената клауза в чл. 8 от договорите за мобилни услуги, която е включена и в т. 23.2. от общите условия за мобилни услуги на мобилния оператор следва да се обяви за недействителна.

С оглед недействителността на клаузата, то платените допълнително такси, вследствие на индексирания на МАТ, извършено според ответника въз основа на така оспорената клауза, следва да се върнат от ответника, поради липса на основание за плащането им.

Съдът счита, че освен на основание заплащане по недействителна клауза, то сумите подлежат на връщане и поради обстоятелството, че липсва основание за начисляването им, доколкото ответникът не доказва да е начислил същите законосъобразно въз основа на разпоредбите на сочената клауза. Не се установи нито размера на обявения средногодишен индекс на потребителските цени за предходната година, което представлява база за определяне на индексирания, нито че е налице клауза в договора с потребителя, предвиждаща сочените от ответника способности за индексирание на цените при вземане предвид на обстоятелства различни от обективния критерий- средногодишен индекс на потребителските цени. В тежест на ответника е указано да установи при условията на пълно доказване коректното прилагане на клаузата за индексация на МАТ, както и прилагане на равно третиране на потребителите.

Предвид гореизложеното и доколкото не се оспорва, че ищецът е заплатил претендираните за връщане суми, то исковете по чл. 55, ал.1, т.1 ЗЗД следва да се уважат изцяло, като се присъди законна лихва, считано от датата на депозиране на исквата молба в съда – 11.07.2023 г. до окончателното им изплащане.

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК с оглед изхода на спора в полза на ищеца следва да се присъдят разноски. Ищецът претендира разноски за платена държавна такса в размер от 100 лв., като искането му е изцяло основателно. Доколкото ищецът се представлява от процесуалния представител адв. Т. А. по реда на чл. 38, ал.1, т. 3 от Закона за адвокатурата, то на основание чл. 38, ал. 2 следва в полза на адв. А. да се присъди възнаграждение в размерите по чл. 7, ал. 2, т. 1 от НАРЕДБА № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения в размер по 400 лв. по установителния и общо по осъдителните искове или общ размер от 800 лв.

По изложените мотиви съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО в отношенията между К. Д. Д., ЕГН *****, с адрес: гр. П., ул. "****" № * ет. *, оф. * и „А 1 България” ЕАД, вписано в Търговския регистър с ЕИК 131468980, със седалище и адрес на управление: София, ул. "Кукуш" № 1, че клаузата на чл. 8 от Договор за мобилни услуги № **** от **** г., чийто срок на действие е удължен с Анекс от **** г., която клауза е включена и в т. 23.2. от Общите условия за мобилни услуги на мобилния оператор, като индексацията на месечния абонамент е извършена, съгласно уведомления за изменение от **** г. и от **** г. е нищожна на основание чл. 143, ал.1 и ал.2, т. 13 и т. 19 ЗЗП.

ОСЪЖДА „А 1 България” ЕАД, вписано в Търговския регистър с ЕИК 131468980, със седалище и адрес на управление: София, ул. "Кукуш" № 1 ДА ЗАПЛАТИ НА К. Д. Д., ЕГН *****, с адрес: гр. П., ул. "****" № * ет. *, оф.* сумата от 6,24 лв., представляваща ** месечни вноски по 0,52лв. за всяка една от тях - разликата между заплатената месечна сума 16,51лв. и договорения месечен абонамент в размер на 15,99лв., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба -11.07.2023 г. до окончателното изплащане на същата, която сума ищецът е заплатил на ответника без основание, във връзка с приложена неравнопавна клауза за индексация на месечната абонаментна такса за периода от месец март ***г. до месец февруари ****г., включително и сумата от 12,22 лв., представляваща 4 месечни вноски по 3,05 лв. за всяка една от тях - разликата между заплатената сума 19,04лв. и договорения месечен абонамент в размер на 15,99лв., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 11.07.2023 г. до окончателното изплащане на същата, която сума ищецът е заплатил на ответника без основание, във връзка с приложена неравнопавна клауза за индексация на месечната абонаментна такса за периода от месец март 2023г. до месец юни 2023г., включително, както и сумата от 100 лв. – разноси по делото за платена държавна такса.

ОСЪЖДА „А 1 България” ЕАД, вписано в Търговския регистър с ЕИК 131468980, със седалище и адрес на управление: София, ул. "Кукуш" № 1 ДА ЗАПЛАТИ НА адв. Т. П. А., ЕГН *****, с адрес: гр. П., ул. „****“ № *, ет.* сумата от 800 лв.- адвокатско възнаграждение, определено на основание чл. 38, ал. 2 във вр. с чл.38, ал.1, т. 3 от Закона за адвокатурата.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред ОС – Пловдив в двуседмичен срок от връчването му.

Препис от решението да се връчи на страните.

Съдия при Районен съд – Пловдив: _____/п/_____